

Wat kan je meer doen met boeken? Lezen anders evalueren.

Hoe werken we rond leesbevordering in de klas? Werpen leesbevorderende activiteiten vruchten af, en gaan de kinderen meer en liever lezen? Hoe evalueer je dat als leerkracht of begeleider zonder de magie van het lezen uit het oog te verliezen? Kunnen we het keurslijf van punten en AVI-niveaus doorbreken en lezen anders gaan evalueren?

Het beoordelen van prestaties op school is onvermijdelijk en ook noodzakelijk om de kinderen goed te ondersteunen in hun leerproces. Maar zo'n beoordeling moet niet altijd met punten. Een kind dat een lager cijfer scoort dan de anderen heeft immers al snel het gevoel dat het faalt. Dat gevoel belet het kind zich te concentreren op verbetering. Dit geldt zeker ook voor het evalueren van lezen. "Anders evalueren" of "alternatieve evaluatie" biedt mogelijkheden om kinderen verantwoordelijk te laten zijn voor hun eigen leesproces.

In het eindwerk "Lezen anders evalueren" past Jesse Van de Kerckhove de theorieën over anders evalueren toe op lezen in de lagere school. Hierbij worden een aantal instrumenten aangereikt om een kind te begeleiden naar een kritische lezer, die zijn eigen sterktes en zwaktes kent en die weet hoe hij verder kan komen. Deze laten een kind toe zelf zijn leesvaardigheid te verhogen, en geven de leerkracht inzicht in het proces dat het kind doormaakt bij "leren lezen".

Een experiment van zes weken vol leesbevorderende activiteiten gebaseerd op de negen leesbevorderingsprincipes toont hoe kinderen van het vierde leerjaar geboeid worden door lezen én evalueren door middel van een leesportfolio. Een portfolio streeft twee doelen na : 1) de ontwikkeling van het kind in kaart brengen, om niet alleen het einde van de weg te zien, maar ook het hele traject te kunnen volgen, en 2) de motivatie en de betrokkenheid stimuleren.

Door het leesportfolio komen de boeken tot leven in de klas. Er wordt veel gelezen, er wordt over gesproken, ze worden gebruikt, er wordt over getekend, ze worden doorgegeven, ze krijgen een vaste plaats in het vierde leerjaar. De begrippen zelfevaluatie, buurevaluatie en teamevaluatie maken een essentieel onderdeel uit van het proces. Alle vormen van lezen (technisch lezen, begrijpend lezen en leesplezier) worden een organisch geheel. Dit beïnvloedt de leesmotivatie positief. Een leesportfolio bevordert het welbevinden en de betrokkenheid en dus zo ook het leesplezier.

Het is echter niet nodig om alles uit het huidige leesonderwijs aan de kant te schuiven. Met kleine verschuivingen is al veel te bereiken. Een leerkracht hoeft geen volkomen nieuwe evaluatie-instrumenten te gaan ontwikkelen, het komt er voornamelijk op aan de evaluatiegegevens anders te gebruiken.

De aan dit eindwerk gekoppelde website (www.uyuni.be/jesse) biedt de mogelijkheid om de theorie, de praktijklessen, de evaluatieformulieren en werkbladen te downloaden.

Jesse Van de Kerckhove